

Мектепалды даярлық 0 «А» сыйныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру үйімі: «IT мектеп-лицей»КММ

Топ: Мектепалды даярлық 0 «А»

Балалардың жасы: 5-6 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 10.05 – 12.05. 2022-2023 оку жылы

(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 08.05	Сейсенбі 09.05	Сәрсенбі 10.05	Бейсенбі 11.05	Жұма 12.05
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар үйімдастыру. Жағымды жағдай орнату. Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме, баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды үйімдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс	<p>Танымдық және зияткерлік дағдылары Үстел үсті ойындары: «Әскерде кімге қызмет етемін?» Мақсаты: балалардың әскери мамандықтар туралы білімдерін бекіту; қиялын дамыту; Отанымызға деген мақтаныш сезімін ояту. Ойын барысы: Балалардың алдына қару-жарақ, қурал-жабдық, әскери қызметшілер пайдаланатын заттар мен атрибуттар бейнеленген суреттер немесе фотосуреттер қойылады. Баланың таңдауы бойынша әскери мамандықты анықтау керек. Бала есkenде қай әскерде қызмет еткісі келетінін көрсетіп айтады.</p>	<p>Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті Сәйкестендіру ойыны: Ойын – жаттығу: «Әскери мамандықты тап» Мақсаты: балалардың әскери мамандықтар туралы білімдерін бекіту (танкер, әскери үшқыш, артиллерист, шекарашибашы және т.б.); байқағыштық, есте сақтау қабілеттерін дамыту; Отанға деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Ойын барысы: Жүргізуши (бала) әскери мамандықтардың бірінің өкілін сипаттайтынын.</p>	<p>Коршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет Мозайка құрастыру ойыны: «Біздің шекараларымызды кім қорғайды» Мақсаты: балалардың әскери әуе, құрлық, теніз көлігі туралы білімдерін бекіту; танымдық белсенділікті дамыту; өз елінің патриоттарын тәрбиелеу. Ойын барысы: КР картасынан мұғалім еліміздің шекарасын көрсетеді. Балалардың назарын шекаралың құрлықпен ғана емес, сумен де отетіндігіне аударады. Шекаралың әуе көлігімен де кесіп өту мүмкін еместігін нақтылайды. Балалар педагогтың шекаралың қандай әскери көлік түрі қорғайды деген сұрақтарына жауап береді. Жауабынызды негізденіз.</p>	

			   	<p>Мысалы, жау теңізден шабуыл жасаса, әскери кемелер мен қайыктар шекараны қорғайды. Егер қауіп құрлықта болса, онда танктер, зенбіректер, әскери техника қүзетте тұрады.</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">Пограничник</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>																		
Таңтеренгі жаттығу		<p>№ 43 гимнастика кешені Жалпы дамытушы жаттығулар, қымыл белсенділігі, ойын әрекеті.</p>	<p>№ 44 гимнастика кешені Жалпы дамытушы жаттығулар, қымыл белсенділігі, ойын әрекеті.</p>	<p>№ 45 гимнастика кешені Жалпы дамытушы жаттығулар, қымыл белсенділігі, ойын әрекеті.</p>																		

		<p>ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Жалпы дамыту жаттығуларын орындау кезіндегі тыныс алу ережелері:</p> <p>№ 1 жаттығулар кешені:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Қолды жан-жаққа және жоғары көтеріл, осыдан кейін қолдарды артқа қарай қайырып тыныс алу. 2.Қолдарды кеуде алдында айқастырып, тәмен түсіреміз – дем шығару. 3.Денені ілгері, солға, онға бұғу – дем шығару. 4.Тік тұру немесе денені артқа қарай бұғу – тыныс алу. 5.Аяқты ілгері немесе бір жаққа көтеру, отырып немесе қолды кеудеге бұғу – дем шығару. 6.Аяқты түсіру, оны артқа қарай апару, жартылай отырып созу – тыныс алу. <p>№1 жаттығулар кешені Жаттығуды орындау кезінде тыныс алу мен дем шығару басын анықтау қындық тудырса, онда тынысты тоқтатпай, бірқалыпты тыныс алу керек. Тыныс алу мен дем шығаруды дұрыс кезектестіру, дем шығаруды еркін баюлатаалу, оны бірқалыпты немесе ырғақты қылу келесі жаттығуларды орындауда мүмкін болады: Мұрын арқылы тыныс алу – ауыз арқылы дем шығару; Қысқа терең тыныс алу – баю дем шығару; Баю терең тыныс алу – қысқа қатты дем шығару; Баю дем шығару, ауа тар</p>	<p>ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Жалпы дамыту жаттығуларын орындау кезіндегі тыныс алу ережелері:</p> <p>№ 2 жаттығулар кешені:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Диафрагмалық тыныс алу. Біртіндеп жылдамдығын арттыру, отырып тыныс алыңыз. 10–12 рет. Еденде жатып орындау керек. 2.Тыныс алғаннан кейін жұлқи дем шығару, әр дем шығарған кезде «ча» деген дыбыстарды айту керек. Бір рет дем шығару кезінде бірнеше рет жұлқып шығару керек. 3.Кезектестіріп тыныс алу. Бірінші тыныс алу кезінде қарын шығарылады, ал келесіде – тартылады. 4.Төмөнгі қабырғалы тыныс алу. Мұрын мен ауыз арқылы жағаға шығып қалған балық ауаны қапқанын келтіріп тыныс алу. 5.Ауызды жауып, есінегендегідей дем шығару. Орташа темплен орындау. 6.Ауаны алақанға тар ағынмен дем шығару. Арқаны тіреп орындалады. Жылу сезімі сақталатындей етіп ақырын дем шығару. Тыныс алу кезінде қолдар тізеге тіреледі. 7.Жөтеліп, дем шығару кезінде орналасады. Терен емес тыныс алу, дем шығаруда ауыз арқылы қысқа, үнсіз жөтелмен. 	<p>ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Жалпы дамыту жаттығуларын орындау кезіндегі тыныс алу ережелері:</p> <p>№3 жаттығулар кешені: Жоғарғы тыныс жолдарына арналған алдын алу жаттығулары.</p> <p>Максыты: балаларды мұрынмен дем алуға үйрету, оларды күрделі тыныс алу жаттығуларын орындауга дайындау.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Мұрынды ұшынан (екі шетін) кенсірікке қарай сипау – тыныс алу. Дем шығаруда мұрынның қанаттары бойынша сұқ саусақпен шерту (5-6 рет). 2.8–10 рет он танауды арқылы тыныс алу мен шығару, ал содан кейін сол жағы арқылы, «демалатын» танауды сұқ саусақпен кезектестіріп жауып. 3.Мұрынмен тыныс алу. Демді шығарған кезде «м-м-м» дыбысын созу жәнесонымен бір уақытта мұрын қанаттарын саусақтармен шерту. 4.Тыныс алу кезінде кіретін ауаға мұрын қанаттарымен саусақпен басып, кедергі жасау. Негұрлым ұзақ тыныс алу кезіндегі кедергін мұрын қанаттарын саусақтармен шерту арқылы кезекті қылу. 5.Мұрын арқылы ақырын тыныс алу. Дем шығару кезінде бір уақытта мұрын қанаттарын шертіп отырып, «ба-бо-бу» және «г-м-м» дыбыстарын айтуды.
--	--	--	--	---

		<p>агынмен шығу керек; Демді шығару, дүмпілдетіп шығару;</p> <p>Мұрын арқылы ауаны баяу алып, терең тыныс алыңыз, тынысты тоқтатып, дем шығаруда 1 – 10 дейін сананыз, бұл ретте ауа демнін сонына дейін жету керек;</p> <p>Ауаны жұтып, бірнеше секунд тыныс алмаңыз, содан кейін өкпені ауага толтырыңыз, бірақ бір ретке емес, бірнеше қысқа, белсенді тыныс алуға жететін ауа жұтыңыз;</p> <p>Бір дем шығаруда дыбыстарды қаттыратып, азайтыңыз: араның ызылы: Ж-Ж-Ж-Ж...ұшып жүрген масаның дыбысын: 33-3-3... иттің ырылдағанын: Р-Р-Р... велосипедтің тесілген шинасынан шығатын дыбыс: с-с-с-с...</p> <p>«Майшам» – бірқалыпты баяу дем шығару, терең тыныс алу, тоқтау және майшам отына баяу үрлеу және оны осы жағдайда дем шығару сонына дейін ұстау;</p> <p>«Майшамды өшіру» – белсенді, ырғакты дем шығару;</p> <p>Бір тыныс алу – дыбыстар арасында қысқа ұзілістер жасап, 5–10 рет «ф» дыбысын айту: ф! -ф!- ф!- ф!</p> <p>Санамақты жаңылтпай айтыңыз.</p>	
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Сөйлеуді дамыту – коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет		
<i>Білім беру үйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты</i>			

ҰІӘ		08.05.23 Дүйсенбі	09.05.23 Сейсенбі	10.05.23 Сәрсенбі	11.05.23 Бейсенбі	12.05.23 Жұма
				Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру	Математика негіздері Сойлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка	Сауат ашу негіздері Көркем әдебиет Коршаған ортамен танысу Дене шынықтыру
«Ас – адамның арқауы» түскі ас.		Түскі ас алдында қолдарын сүмен сабындаш жуу мәдениетін қалыптастыру. (мәдени-гигиеналық дағылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті) Кезекшілік жұмысын ұйымдастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде аузын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтуды.				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер

1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҰІӘ			<p>1.Математика негіздері– танымдық, ойын әрекеттері ҰІӘ тақырыбы: Таразы. ҰІӘ мақсаты: заттардың массасын өлшеу туралы ұғымды қалыптастыру. Дағды: Салмағына қарай заттарды салыстыруға үйрету, таразыда жатқан ауыр затты анықтауға үйрету; таразыны теңестіру үшін тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керек деген ұғыммен таныстыру. Санau білігін, суретке қарап мысалдар құрастыру, оны шығару дағдысын бекіту Күтілетін інтижелер: Менгереді: ауыр заттарды анықтау және атауды, мысалдар құрастыру және шешуді; Түсінеді: таразы бастарын теңестіру үшін табақшаларға тағы да зат (заттар) салу керек немесе заттарды алып тастау керектігін; Қолданады: таразының қай табағында ауыр зат жатқанын</p> <p>1.Математика негіздері– танымдық, ойын әрекеттері ҰІӘ тақырыбы: Таразы. ҰІӘ мақсаты: заттардың массасын өлшеу туралы ұғымды қалыптастыру. Дағды: Салмағына қарай заттарды салыстыруға үйрету, таразыда жатқан ауыр затты анықтауға үйрету; таразыны теңестіру үшін тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керек деген ұғыммен таныстыру. Санau білігін, суретке қарап мысалдар құрастыру, оны шығару дағдысын бекіту Күтілетін інтижелер: Менгереді: ауыр заттарды анықтау және атауды, мысалдар құрастыру және шешуді; Түсінеді: таразы бастарын теңестіру үшін табақшаларға тағы да зат (заттар) салу керек немесе заттарды алып тастау керектігін; Қолданады: таразының қай табағында ауыр зат жатқанын</p> <p>1. Сауат ашу негіздері- коммуникативтік әрекет ҰІӘ тақырыбы: Үйренгендерімізді қайталаймыз. ҰІӘ мақсаты: сызба бойынша сөйлем құраудың әрекеттерін түрлөрін еске алып, оны анықтауда дағылардың тәсілдерін сипаттауды аудару, сөздік қорларын жана сөздермен толықтыру. Дағды: Дыбыстық сызба бойынша жұмыс жасату арқылы дыбыстық талдаудың дағыларын дамыту. Күтілетін інтижелер: Жасайды: суретті дыбыстық талдаудың сөйлемдерін анықтауда дағылардың тәсілдерін сипаттауды аудару, сөздік қорларын жана сөздермен толықтыру. Түсінеді: сөйлемнің сөздерден құралатынын. Қолданады: дыбыс, буын, сөз, сөйлем сыйбаларын ажыратады. Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану. Ой қозғау: «Не қалай дыбыстыңды?» дидактикалық ойынын ойнату арқылы бастайды. 1.Жылқы ... (кісінейді).</p>
--	--	--	--

		<p>Анықтау білігін (төмен түскен табакта).</p> <p>Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану.</p> <p>Миға шабуыл: Ойын жағдаяты. - Заттардың айырмашылықтары пішіні және түсімен ғана шектелмейді, олардың салмағы да әртүрлі. Кейбір заттар ауыр, кейбір заттар жеңіл болады.</p> <p>Қолдану: Кішкентай текше үлкенге қарағанда жеңіл. Болжамдар ұсынып, заттарды қолға алып, қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл екенін анықтайды.</p> <p>Екі табақшаны тенестіру үшін не істейміз?</p> <p>Балалар сұхбатқа катысады. Балалар ойланады, талқылап, қорытындыға келеді.</p> <p>Кішкентай текшесі бар табақшага тағы бір кіші текше салу керек.</p> <p>Балалар, табақшаларды тенестіру үшін біздер не істедік?</p> <p>Кішкентай текше қостық. Суретті қарауды сұрайды.</p> <p>Таразылар неге төмен түскен?</p> <p>Түсіну: Әртүрлі таразыға қараңыздар! Таразы тен болу үшін не істеу керек екенін айтыңыз? (Сол жақтағы табақшага және оң жақтағы табақшага салмақтары бірдей заттарды, салмақтары мен саны бірдей заттарды саламыз, заттардың салмағы тенесетіндей, бір табақшага ауыр затты, екінші табақшага жеңіл бірнеше затты саламыз.</p> <p>Білу: <i>Bір дегенім - көтеріліп,</i></p>	<p>2.Сиыр ... (мөнірейді). 3.Ит ... (үреді). 4.Мысық ... (мияулайды). 5.Әтеш ... (шақырады).</p> <p>Түсіну: «Тиісті текшени көтер»дидактикалық жаттығуы Дауысты, дауыссыз дыбыстарды айтады (дауысты дыбыстарды айтқанда созып, әндепті айтады). Балалар дауысты дыбысты айтқанда қызыл түсті текшени, дауыссыз дыбыстарды айтқанда, көк түсті текшени көтереді.</p> <p>«Тиісті белгіні көтер»дидактикалық жаттығуы Жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араастырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті көтереді.</p> <p>Білу: «Кәне, тауып көр» дидактикалық ойыны</p> <p>-Балалар мен сендерге сөз, буын, дыбыстарды айтамын, сендер алдарындағы сызбадан мен не айтсан соны дыбыс па, сөз ба, буын ба анықтап сызбасын көтересіндер. Алдын ала балаларға дыбыс, сөз, буын сызбаларының ұлғайларының салынған карточкалар таратып береді.</p> <p>Мысалы: [р], -ба-, аққала, ар-, ор-, ка-, [е], [т], [к], та-, ен-, ар-, алма, сабак, жана, дә-, мы-, мон-, [г], [ш], сөз, көз, бала, жа-, үс-, ші-, то-, ки-, [з], [и], са-, ша-, ет, елік, білесік, күнбағыс, ұр-, ын-, лек-, діз-, тик-, кыш-, дол, қол, бол, сал, мал, тау, кы-, тық-, ем-, ек-, іс-, -діз.</p> <p>Қолдану: «Дұрыс санды танда»дидактикалық ойыны</p> <p>Балаларға ойыншықтарды немесе суреттерді көрсетеді, ал олар</p>
--	--	---	---

		<p>Білу: Бір дегенім - көтеріліп, керілу. Екі деген - еңкею мен созылу. Үш дегенім - үш рет согып алақан. Бас изейміз үш қайтара, балақан. Төрт дегенім - құшақ жая, қол керу, Бес дегенде - қоштасарда қол бұлғау. Алты деген - орнымызга отыру. Жемі-сегіз - жалқаулықтан арылу. Балалар мәтін бойынша қимылдар жасайды.</p>	<p>керілу. Екі деген - еңкею мен созылу. Үш дегенім - үш рет согып алақан. Бас изейміз үш қайтара, балақан. Төрт дегенім - құшақ жая, қол керу, Бес дегенде - қоштасарда қол бұлғау. Алты деген - орнымызга отыру. Жемі-сегіз - жалқаулықтан арылу. Балалар мәтін бойынша қимылдар жасайды.</p>	<p>суретте неше буын болса, сонша сан жазылған карточкаларды көрсетеді. Мысалы: доп – доп сөзінде 1 буын, 1 саны жазылған карточканы көрсету керек . Тапсырманы өзгертуге болады. «Сейлем құрай аламын» дидактикалық ойыны Көрnekілігі: «Балабақшада», «Мектеп», «Жазғы орманда», «Дүкенде» тақырыптарындағы мазмұнды суреттер. Балаларға суретті көрсетіп, жай сөйлемді құрап айтады, мысалы: Эсем келе жатыр. Балалар сөйлемді қайталап, бір-екі сөзді косып айтады, мысалы: Эсем балабақшага келе жатыр. Келесі бала тағы бір-екі сөйлемді қосады. Эсем балабақшага анасымен келе жатыр. Кім ең үлкен сөйлемді құрап айтса, жеңімпаз болады. Поэзиялық сәт: Саусақ жаттығуы: Айдын шалқар көлдерде, Балықтар өмір сүреді. Шолпылдатып құйрығын, Эрі-бері жүзеді.</p>
--	--	---	---	---

І үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, балалар әрекеті (оын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету) түрінде іске асырылады.

Сюжеттік-рөлдік оын: «Әскери»

Мақсаты: оын сюжетін шығармашылық түрде дамыту қабілетін қалыптастыру. Мектеп жасына дейінгі балаларда соғыстағы батырлар туралы нақты идеяларды, олардың Отан үшін жасаған ерліктерінің моральдық мәнін қалыптастыру. Балалардың бойында патриоттық сезімді, өз Отанына деген мақтанашиб сезімін, адамдардың ерлігіне таңдануды тәрбиелеу.

Сюжеттік-рөлдік ойын: «Эскери»

Мақсаты: ойын сюжеттің шығармашылық түрде дамыту қабілетін қалыптастыру. Мектеп жасына дейінгі балаларда соғыстағы батырлар туралы нақты идеяларды, олардың Отан үшін жасаған ерліктерінің моральдық мәнін қалыптастыру. Балалардың бойында патриоттық сезімді, өз Отанына деген мақтаныш сезімін, адамдардың ерлігіне таңдануды тәрбиелеу.

Материал: сарбаздар мен әскери техникалар жиынтығы, медбикелерге арналған орамалдар.

Ойынға дайындық: әскери тақырыптағы суреттерді қаруа, шығармаларды оқу: Л.Кассиль "бас Армия", "Кенес сарбазына ескерткіш", Я.Друганский "сарбаздар не істей алады".

Әдістемелік нұсқаулар:

– Бұғін біз бұл суреттерді оңай қарастырмаймыз. Бір салтанатты күні біздің еліміз өте маңызды және есте қаларлық мерекені атап өтеді. Бұл қандай мереке екенін кім біледі? (Женіс күні). Бұл төрт жылға созылған және халқымыздың женісімен аяқталған Ұлы Отан соғысындағы Женіс күні. Бұл өте корқынышты соғыс болды. Фашистер біздің елімізді басып алып, халқымызды құлдыққа алғысы келді, бірақ олар жетістікке жете алмады. Төрт жыл бойы, күн сайын, ай сайын, жыл сайын біздің халқымыз фашистік армиямен шайқасты. Және, ақырында, женіске жетті. Себебі әділлілік үшін құресіп, соя Отанын, халқын корғаған адам әрқашан женіске жетеді. Бұғін біз "әскери" ойынын ойнаймыз. Ол үшін рөлдерді бөлу керек. Біздің ойынның негізгі қатысуышылары кім екенін айтыңыз (әскери, сарбаздар, командирлер, үшқыштар).

Топтың орталығындағы әскери әрекеттер. Біз екі командаға болініп, өз орындарымызды аламыз.

Үrys кезінде жарапанғандар болады, сондықтан бізге медсанбат керек. Медсанбате болады енбек етіп, дәрігер және медбике. Жауынгерлерімізді женуге көмектесу үшін тылда жұмыс жасау керек. Ол үшін снарядтар мен әскери техника шығаратын әскери зауыт ұйымдастырамыз. (Әскери зауытқа жұмысқа тағайындалмызы). Үrys кезінде кейде тыныштық болады, содан кейін дала асханаы пайда болады, олар сарбаздарға тамақ әкеледі. Бірақ алдымен оны дайындау керек. Мұны аспаз жасайды. Ал қыздар үй мен балалармен айналысады.

Барлық рөлдер таратылды, енді ойынды бастаймыз.

Соғыста орыс сарбаздары женіске жетті, ал бізде Достық бар. МобиЛЬДІ ойын "Кім жылдам?"

Ұсыныс: Армиядағыдай бірнеше қатарға орналастырылған орындықтарда гимнаст, комбинезон, жадағай, буденовка, бескозырка бар. Команда бойынша балалар мүмкіндігінше тез киінуі немесе құыршақтар киоі керек. Барлық әрекеттерді басқаларға қарағанда тезірек және дұрыс жасайтын адам женеді. Женімпаз тағайындалады командир. Ол конвертті басып шығарады және балалардың келесі жолы қандай әскери бөлімге баратынын хабарлайды.

2-ші үйимдастырылған іс - әрекеті

2. Көркем әдебиет-коммуникативтік, ойын, қимыл белсенділігі
ҰІӘ тақырыбы: Бала -

2.Сойлеуді дамыту-коммуникативтік әрекет
ҰІӘ тақырыбы: «Тулкі мен Қоян» ертегесі.

2. Көркем әдебиет-коммуникативтік, ойын, қимыл белсенділігі
ҰІӘ тақырыбы: Бала -

		<p>біздің болашақ (өлеңді жаттау) ҚасымАманжолов</p> <p>ҰІӘ мақсаты: Балалардың өлеңді жаттауға қызығушылығын арттыру. Болашақ туралы ұғымдарын кеңейту. Мақтаныш сезімдерін қалыптастыру. Әдеби жаңардың бір түрі – өлең туралы түсініктерін бекіту.</p> <p>Дағды: Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге, айналасымен жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдысын дамыту.</p> <p>Күтілетін нәтижелер:</p> <p>Жасайды: өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді;</p> <p>Түсінеді: өлеңнің мазмұнын түсінеді;</p> <p>Қолданады: өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындаиды, өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. Жұмбақтың шешуін таба алады.</p> <p>Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану.</p> <p>Мига шабуыл: жұмбақ жасырады:</p> <p>Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңісте. Көбелек қуып ойнайтын, Кай мезгіл деп ойлайсын? (Жаз)</p> <p>Түсіну:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Жаз мезгілінде қандай өзгерістер болады? -Жаз мезгілі несімен ұнайды? -Жаз мезгілінің бірінші күні, бірінші мерекесі – «Балаларды қорғау күні». <p>Балалар, сендер болашақта елімізді, жерімізді корғайтын</p>	<p>біздің болашақ (өлеңді жаттау) ҚасымАманжолов</p> <p>ҰІӘ мақсаты: Балалардың өлеңді жаттауға қызығушылығын арттыру. Болашақ туралы ұғымдарын кеңейту. Мақтаныш сезімдерін қалыптастыру. Әдеби жаңардың бір түрі – өлең туралы түсініктерін бекіту.</p> <p>Дағды: Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге, айналасымен жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдысын дамыту.</p> <p>Күтілетін нәтижелер:</p> <p>Жасайды: өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді;</p> <p>Түсінеді: өлеңнің мазмұнын түсінеді;</p> <p>Қолданады: өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындаиды, өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. Жұмбақтың шешуін таба алады.</p> <p>Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану.</p> <p>Мига шабуыл: жұмбақ жасырады:</p> <p>Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңісте. Көбелек қуып ойнайтын, Кай мезгіл деп ойлайсын? (Жаз)</p> <p>Түсіну:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Жаз мезгілінде қандай өзгерістер болады? -Жаз мезгілі несімен ұнайды? -Жаз мезгілінің бірінші күні, бірінші мерекесі – «Балаларды қорғау күні». <p>Балалар, сендер болашақта елімізді, жерімізді корғайтын</p>
--	--	--	--

		<p>бірінші мерекесі – «Балаларды қорғау күні». Балалар, сендер болашақта елімізді, жерімізді қорғайтын азаматсындар. Бұл – сендердің мерекелерің.</p> <p>Бүгін біз ақын Қасым Аманжоловтың «Бала – біздің болашақ» атты өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді үйқас сөздермен суреттейді.</p> <p>Білу:</p> <p>Бала – біздің болашақ, Сүйсінеміз, сүйеміз. Бұл болашақ тамаша-ақ, Болашакқа біз иеміз.</p> <p>Қолдану: Сөздік жұмыс:</p> <p><i>Болашақ</i> – «алдағы уақыт» деген мағынаны білдіреді. <i>Сүйсінеміз</i> – қызығамыз.</p> <p>Сұрап-жауп:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Өлеңде не туралы айтылған? -Болашақта сен қандай бала болғың келеді? -Өлеңде қандай үйқас сөздер бар <p>Есіңе сақтап, жаттап ал:</p> <p>Бала – біздің болашақ Бала – біздің болашақ, Сүйсінеміз, сүйеміз. Бұл болашақ тамаша-ақ, Болашаққа иеміз. Көтеріп жас сәбиді, «Құлші, бөпе, күл», – дейміз. Көніл дария шалқыды, Балалармен гүлдейміз. <i>Қасым Аманжолов</i></p> <p>Поэзиялық сергіту сәті:</p> <p>Таңертен тұрганда нені көресіндер? (<i>Күнди</i>)</p>	<p>жүріп, оның ініне түсіпті. Тұлкі інінің екінші тесігінен шығып кетіпти. Шығыпкетпесе, Қасқыр Тұлкіні өлтіріп тастар еді.</p> <p>Тұлкі орманда келе жатып, ағаш түбінде отырған Қоянды көреді. Ол мезгілде Қояндардыңқұйрығы ұзын, жүгірulerіне кедергі келтіреді екен. Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Тұлкіге: «Мени өлтірме, құйрығымды сыйға берейін», – деп жалыныпты. Міне, содан бері Тұлкінің құйрығы ұзын, ал Қоянның құйрығы қыска болып қалыпты.</p> <p>Білу:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ертегі сендерге ұнады ма? -Ертегі де нелер туралы айтылған? -Ерте заманда Тұлкінің құйрығы қандай болыпты? -Тұлкі Қасқырмен тату түрмаган соң не істеген? -Бір құні не болыпты? -Тұлкі қалай құтылып кетіпти? -Әлден соң ағаш арасына кірген Тұлкі нені көреді? -Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Тұлкіге не депті? -Иә, балалар, содан бері Тұлкінің құйрығы ұзын болыпты, ал Қоянның құйрығы қысқаболып қалыпты. <p>Қолдану:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Енді өртегідегі «Тұлкі» сөзінде дыбыстық талдау жасайык. -«Тұлкі» сөзі неше буыннан тұрады? -Неше дауысты дыбыс бар? -Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? -Ал дауыссыз дыбысты, көк түспен белгілейміз. Т – дауыссыз дыбыс. 	<p>азаматсындар. Бұл – сендердің мерекелерің.</p> <p>Бүгін біз ақын Қасым Аманжоловтың «Бала – біздің болашақ» атты өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді үйқас сөздермен суреттейді.</p> <p>Білу:</p> <p>Бала – біздің болашақ, Сүйсінеміз, сүйеміз. Бұл болашақ тамаша-ақ, Болашакқа біз иеміз.</p> <p>Қолдану: Сөздік жұмыс:</p> <p><i>Болашақ</i> – «алдағы уақыт» деген мағынаны білдіреді. <i>Сүйсінеміз</i> – қызығамыз.</p> <p>Сұрап-жауп:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Өлеңде не туралы айтылған? -Болашақта сен қандай бала болғың келеді? -Өлеңде қандай үйқас сөздер бар <p>Есіңе сақтап, жаттап ал:</p> <p>Бала – біздің болашақ Бала – біздің болашақ, Сүйсінеміз, сүйеміз. Бұл болашақ тамаша-ақ, Болашаққа иеміз. Көтеріп жас сәбиді, «Құлші, бөпе, күл», – дейміз. Көніл дария шалқыды, Балалармен гүлдейміз. <i>Қасым Аманжолов</i></p> <p>Поэзиялық сергіту сәті:</p> <p>Таңертен тұрганда нені көресіндер? (<i>Күнди</i>)</p>
--	--	---	---	---

			<p>Күнді көргенде қалай куанасындар? (<i>Алақай!</i>) Күн бізге не шашады? (<i>Жылуын шашады</i>) Қане, алаканымызды жылтытайық, Қолымызды Күнге созайык.</p>	<p>Ү – жіңішке дауысты дыбыс. Л – дауыссыз дыбыс. К – дауыссыз дыбыс. І – жіңішке дауысты дыбыс. Міне, балалар, біз «Тұлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасадық. Дидактикалық ойын: «Бұынды жалғастыр». Ойын шарты: аң аттарының бірінші буынын фана айтады, балалар соңғы буынтауып, толық атын айтады. Мысалы, Тұл – ..., қо– , қас – ..., кө – ..., мыр – ..., жол – ... .</p>	
--	--	--	---	---	--

2 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, балалар әрекеті (**ойын, қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Басты мақсат: Елін, жерін жаудан қорғай білуге, елінің патриоты болуға тәрбиелуе.

Көл маторикасын дамытуға арналған санамақ

Ойын: «*Жүретін саусақтар*».

Мақсаты: Саусақтарын жүргізе отырып, саусақты шынықтыру және заттарды атап үшін логикалық есін ұлғайту.

Керекті құралдар: Суреттері бар кітапшалар.

Шарты: Суреті бар кітапшаны алып, ішінде балалар билетін деген суреттерді парақ бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусакпен), суретті нұсқап оның атын сұрайды. Балалар жауап береді. Сол ереже бойынша қайталанды.

Үстел үстінде ойналатын ойындар.

Ойын: «*Сарбаздарға не керек?*»

Мақсаты: Елін, жерін жаудан қорғай білуге, елінің патриоты болуға тәрбиелуе.

Керекті құралдар: ойынға керек ресурстар.

Мазмұны: Ортаға 1 қатысушы шақырылады. Маңдайына сурет қойылады. Бұл суретті қармақ – қарсы отырган бала мимика арқылы қатысушыға көрсетіп, түсіндіреді. Ал ойынға қатысушы оны табу керек болады.

3-ші үйымдастырылған іс-әрекеті

3. Сауат ашу негіздері-коммуникативтік әрекет
ҰІӘ тақырыбы: Біз не білеміз?
ҰІӘ мақсаты: өткен тақырыптарды естеріне түсіріп қайталату.
Сызба бойынша сөйлем қурауға,

3. Қазақ тілі - коммуникативтік әрекет
ҰІӘ тақырыбы: Әжемнің оюлары.

ҰІӘ мақсаты: қазақ ою-өнеркөтерінің аттарымен таныстыру;

3. Қоршаған ортамен танысу коммуникативтік, ойын, қимыл белсенділігі

ҰІӘ тақырыбы: Қызыл кітапқа қандай жануарлар мен есімдіктер енген?

ҰІӘ мақсаты: Балалардың

		<p>сөйлемді мағынасына байланысты толықтыруға үйретуді жалғастыру.</p> <p>Дағды: Дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуға жаттықтыру, сөздік корларын жаңа сөздермен толықтыру.</p> <p>Күтілетін нәтижелер:</p> <p>Жасайды: сөйлем құрайды, сөйлемді мазмұнына қарай аяқтайды.</p> <p>Түсінеді: дауысты, дауыссыз дыбыстардың сөздегі орнын, тиым сөздердің мағынасын түсінеді.</p> <p>Қолданады: дыбыстарды ажыратады, тиым сөздерді қолданады.</p> <p>Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану.</p> <p>Ой қозғау: «Артығын тап»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Кесе, тәрелке, қазан, касық, асық .(асық) 2.Жылқы, қой, қозы, түйе, бие, шие. (шие) 3.Шахмат, хоккей, футбол, волейбол, бокс, фокус. (фокус) 4.Пияз, қияр, қызынақ, сәбіз , жүзім. (жүзім) 5.Балға, балта, ара, егеу, шеге, терезе. (терезе) <p>Түсіну: Ойын: «Сөз тізбегі»</p> <p>Допты беріп сөз айтады, бала сөз аяталған дыбыстан басталатын сөз бір сөз айтып допты келесі балаға береді. Ойынға барлық бала катысыды. Сөздің басындағы және соңындағы дыбыстарды мұқият тыңдау, дұрыс айту ескертіледі.</p> <p>Мысалы: <i>алша-алмұрт-тарақ-қант-тау-ұық-қалам-мал-лақ-қазан-нагашы-ыдыс- сағыз-зәкір-раугаш-шар-радио-ожау-ұыс-</i> сәбіз, Зарина-алқа-аю.</p> <p>«Дыбысты тап» дидактикалық ойыны</p> <p>Қоңыз сөзінде жуан дауысты «о»</p>	<p>Дағды: сөздік корларын жаңа сөздермен толықтыру, ұлттық салт- дәстүрлерге байланысты сөздерді айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Күтілетін нәтижелер:</p> <p>Жасайды: ою атауларын қайталарап естеріне сақтайды, мәтінді қайталаіды.</p> <p>Түсінеді: қазақ ұлттық бүйімдардың қазақы ою-өрнектерімен өрнектелетінін, олардың іртірілі болып келетінін түсінеді.</p> <p>Қолданады: оюларды атап, қолдана алады, сұрақтарға жауап береді.</p> <p>Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану.</p> <p>Еске түсіру сәті: «Киіз үй» тақырыбын қайталауға арналған «Ата, көрсет» ойыны: тақтадағы суреттербойынша.</p> <p>Түсіну: Әжем сырмақ сирады Әдетімен күндегі. Сырмақтағы оюы Кен даланың гүлдері.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Такпақ не туралы? - Әже не сирады? - Оюлар неге үқсайды? - Кен даланың гүлдеріне үқсайды. <p>Білу: Сурет бойынша жұмыс жүргізіледі.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Әжелер сырмақ жасап отыр. -Әжелер не істеп отыр? -Әжелер сырмақ жасап отыр. -Сырмақты оюмен өрнектеп отыр. Сырмақты немен өрнектеп отыр? -Сырмақты оюмен өрнектеп отыр. <p>Улғілер бойынша оюмен таныстыру. Ою – оюлар.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Мына ою «гүл» деп аталауды. 	<p>Қазақстан Қызыл кітабына енгізілген жануарлар мен өсімдіктер туралы түсініктерін нығайту.</p> <p>Дағды: Тірі нысанды суреттеу қабілетін, зейінін, есте сактау қабілетін дамыту және түсіну дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Күтілетін нәтижелер:</p> <p>Жасайды: Қазақстанның Қызыл кітабына енгізілген жануарлар мен өсімдіктердің кейір түрлерін атап береді.</p> <p>Түсінеді: жануарлар мен өсімдіктердің сирек кездесетін түрлерін неліктен қорғау қажеттігін.</p> <p>Қолданады: коммуникативтік дағды қалыптасқан, тыңдай біледі, талдай алады.</p> <p>Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану.</p> <p>Эмоционалдық қөніл қүй қалыптастыру.</p> <p>Миға шабуыл: Қазақстанның физикалық картасымен танысуға шақырады. Елімізде өсімдіктер мен жануарлардың алуан түрі бар. Қазақстандың қандай жануарлар мекендейді? Бізде қандай құстар тіршілік етеді? Қандай жәндіктер бар? Қазақстанның өзен-көлдерін нелер мекендейді? Қандай өсімдіктердің атауларын атап бере аласындар? Балалар өздері білетін мәліметтермен бөліседі. Бір-бірінің жауаптарын толықтырады.</p> <p>Түсіну: Құнтізбеде бүгінгі ауа райын белгілеу. Суреттер бойынша жұмыс. Қауп төніп түрган жануарлар мен өсімдіктер жайлы мәлімет береді. Оларды зерттеуге</p>
--	--	--	--	--

		<p>Дыбысы нешиңші буында естіліп тұр.</p> <p>Қозы сөзінде жуан дауысты «ы» дыбысы нешиңші буында естіліп тұр.</p> <p>Қораз сөзінде жуан «а» дауысты дыбысы нешиңші буында естіліп тұр.</p> <p>Тауық сөзінде жуан «ы» дыбысы нешиңші буында естіліп тұр.</p> <p>«Сөздің бірінші дыбысын айт» дидактикалық ойыны</p> <p>Мен сендерге сурет көрсетең, сендер суретті атап, бірінші дыбысын анықтаң айтасыңдар. Балаларды екі командаға бөледі, бірінші бір командаламен содан кейін екінші командаламен ойнайды. Мысалы: ыдыс(ы), уық(у), эткенишек(ә), өрмекши(ө), ешкі(е), элеватор(ә), ірішик(и), ине(и), үтік(у), арыстан(а), оймақ(о), ұлу(ұ), апельсин(а), оқтая(о), ұя(ұ), этеш(ә), өшіргіш(ө), етік(е), экскаватор(ә), ілгіш(и), им(и), укі(у) т.б.</p> <p>Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар?</p> <p>Дауысты дыбыстардан басталатын сөздер.</p> <p>Дауысты дыбыс екенін қайдан білдіндер?</p> <p>Дыбысты айтқанда кедергіге ұшырамайды.</p> <p>Қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын сөздер: кілт (к), киіз (к), қант (қ), тышқан (т), шымшиқ (ш), пима (п), сақина (с), хат (х), циркуль (ц), щетк (щ), курек (к), трактор (т), сағыз (с), тау (т), қайши (қ), фабрика (ф), қамиши (қ), парта (п), шар (ш), сиыр (с), су (с), қап (қ) т.б.</p> <p>Балалар, сендер қандай</p>	<p>Мына ою қалай аталаңды?</p> <p>—Мынау ою «гүл» деп аталаңды.</p> <p>—Тұсі қандай болалаңды? (Суреттегі түстерді атайды).</p> <p>—Мынау ою «қошқармұйіз» деп аталаңды. Мынау қандай ою?</p> <p>—Мынау — «қошқармұйіз» ою. (Жеке-жеке айттып жаттығады).</p> <p>—Мынау — тұмарша, тұ-мар-ша</p> <p>—Мынау қандай ою?</p> <p>—Мынау — тұмарша.</p> <p>—Мынау — балта, бал-та.</p> <p>—Мынау қандай ою?</p> <p>Мынау — балта.</p> <p>Ою ерекшеліктерін, оны қолдану жолдары, олардың түстері туралы әңгімелуе.</p> <p>Ұлттық бұйымдардың өз оюлары, түстері болатынын түсіндіру. Оюларды көрсету, ою аттарынқайталату.</p> <p>Қолдану: Шағын мәтін құрап айтады: Әжелер сырмақ жасап отыр. Сырмақты оюмен өрнекшеп отыр. Мынау — гүл ою. Мынау ою «қошқармұйіз» деп аталаңды. Мынау — тұмарша. Мынау — балта.</p> <p>Сырмақ әдемі, жылы. Сырмақ жүгнен жасалады. (3-4 бала мәтінді қайталайды.)</p> <p>Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).</p> <p>Ү-ү-ү-ү — гүл — гүл К-к-к-к — кошқар — кошқармұйіз Ү-ү-ү-ү — тұмарша — тұмарша</p> <p>Поэзиялық сэт:</p> <p>Орнымыздан тұрайық, Керегені құрайық. Уық болып иіліп, Шаныраққа киіліп, Киіз үйді құрайық.</p> <p>Сөздік ойын: «Ұйқасын тап»</p> <p>Медведь — ... (аю),</p>	<p>шашырады. Олардың жойылып бара жатқанын ескертеді. Сирек кездесетін осындаң жануарлар мен өсімдіктерді қалай сақтаң қалуга болатыны жөнінде кенес береді. Біз өсімдіктермен, жануарлармен тығыз байланыста тіршілік етеміз. Құстарды жойып жіберсек — жәндіктер жасыл желеңті жеп бітіреді — адамдар ағаштардың жемістері мен көгеністерді жей алмай қалады. Табиғаттағы байланыс осындаң: біреуі жойылса — екіншісі ауырады — үшіншісі еледі.</p> <p>Білу: Сирек жануарлар мен өсімдіктер біздің елімізде де, өзге мемлекеттерде де заңмен корғалады. Бірақ қайырымсыз адамдар занды жиі-жиі бұзады. Адамдар көбіне өсімдіктер мен жануарларға қатыгездік танытады. Оларды аямайды, өз мақсатына жету үшін құртып, жояды. Жануарларлардың бірі әдемі терісінен, екіншісі — дәмді етінен зардал шегеді. Үшіншілерін адамдар корыққандықтан өлтіреді. Жануарлар мен өсімдіктер біртіндеп азайып барады. Содан соң адамдар: «Осы бассызыздықты қалай тоқтатамыз, жанды табиғатты қайткенде сақтаң қаламыз», — деп ойланған бастады. Ғалымдар «жойылып бара жатқан жануарлар өсімдіктерді білсін» деген мақсатта Қызыл кітапты ойлап тапты. Неліктен кітап басқа түспен емес, қызыл түспен аталаңды? Өйткені, қызыл түс — қауіпқатердің түсі!</p>
--	--	--	--	--

		<p>дыбыстардан басталатын сөздер айттындар?</p> <p>Қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер.</p> <p>Дұрыс. Өйткені ауыз қуысынан кедергіге ұшырап шығып тұр, тек салдырдан тұрады, созып айтылмайды</p> <p>Қолдану: «<i>Сойлемді толықтыр</i>» дидактикалық ойыны Педагог сойлемді бастайды, ал балалар аяқтайды.</p> <p>Мысалы:</p> <p>Асхат таңтертең ... (<i>бақшаға барды</i>). Анамның ертең ... (<i>түгел күні</i>). Маржан кеше ... (<i>ерте тұрды</i>). Балалар қатты ... (<i>қуанды</i>). Ерланның иті ... (<i>қабаган</i>). Менің сіңілім ... (<i>мысықты жақсы көреді</i>). Әкем көп ... (<i>жұмыс жасайды</i>). Достарым мені ... (<i>сыйлайды</i>). Әжем бауырсақ ... (<i>пісірді</i>). Бізге кешігүе .... (<i>болмайды</i>). Балалар, сендер тыйым сөздерді білесіндер ма? Тыйым сөздер деген не? Тыйым сөздерді үлкендерден естігендерің бар ма? Балалардың жауабы тыңдалады.</p> <p>Білу: Дидактикалық ойын: «Дұрыс көрсет»</p> <p>Балаларға дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер айтады, балалар сез катаң дыбыстан басталса, көк төртбұрыш, ұяң дауыссыз дыбыстан басталса, көк түсті дәңгелекті, ал егер сөз үнді дауыссыз дыбыстан басталса, көк түсті ушбұрышты көрсетеді және қандай дауыссыз екенін атап береді.</p> <p>Поэзиялық сэт: -Екі көзің не үшін керек?</p>	<p>Орнамент —... (ою). Глаза — ... (көз), Слова — ... (сөз).</p>	<p>Назар аударыңыз! Ол бағдаршамның қызыл түсі сиякты «Абайлаңыз! Қауіп төніп тұр!» – деп белгі беріп тұрады. Қазақстанның Қызыл кітабымен танысады.</p> <p>Қолдану: «Жануарлар несімен ерекшеленеді?» атты дидактикалық ойын ойнауга шақырады. Жануарлардың өздеріне тән белгілерін (айырмашылықтарын) атайды. Балалар соған қарап, оның қандай жануар екенін табады. Қолеміне қарай: Өте ұсак: жәндіктер Орташалар: қалтауыз, тышқан, көртышқан. Ірілері: кит, піл. Ұзын: жылан, кесіртке, қолтырауындар. Шар тәріздестер: кірпі. Бояуна қарай: Қара: қарға, ұзақ, бүркіт. Ақ: қоян (қыста), ақ аюақ тұлқі. Сұр: қасқыр, қоян (жазда), қабылан. Мекендейтін жеріне қарай: Суда: балық, шаян. Жердің астында: құрттар, көртышқан. Орманда: қоян, тиін, аю.</p> <p>Өзекті мәселе: Қорық дегеніміз не? Педагог тәрбиеленушілерді Қазақстанның қызыл кітабына енгізілген сирек жануарлар мен өсімдіктерге қатысты иллюстрациялармен танысып шығуға шақырады. Қорықтар картасымен де таныстыруға болады. Қорық – сирек кездесетін жануарлар мен құнды өсімдіктерді қорғап өсіретін аймак. Қорықта: шөптер де, саңырауқұлактар да, құстар да, балықтар да, жалпы, барлық тіршілік иессі корғалады.</p>
--	--	--	--	--

		<p>-Жақсыларды көру үшін! -Екі қолың не үшін керек? -Елге көмек беру үшін! -Құлақ деген не үшін керек? -Ақыл-кеңес тыңдау үшін! -Жүрек деген не үшін керек? -Жауларынан қаймықпау үшін! -Тіл мен жағың не үшін не керек? -Ақиқатты айту үшін! -Ал аяғын... -Ал аяғың сыртта журсен -Тұған жерге қайту үшін!</p> <p>Саусақ жаттығуы Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады.</p>	
--	--	---	--

3 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекеті

Басты мақсат: Балаларды білесіп жұмыс істеуге үйрету, еңбекті құрметтеуге дағдыландыру, өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу. Шапшаңдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру.

Қымылды, өңбек ойыны: «Күзетшілер»

Мақсаты: Балаларды білесіп жұмыс істеуге үйрету. Шапшаңдылыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу. **Әдістемелік нұсқаулар:** Бұл ойынға қанша бала болса да қатыса алады. Екі ойыншы қақпаның күзетшілері болады. Екеуінің де көзі орамалмен байланады да, аралары бір адымдай қашықтықта қолдарын айқастыра ұстал, қармана-қарсы «көпір» жасап тұрады.

Басқа балалар бір-бірлеп күзетшілер күзеткен қақпадан екеуінің ортасы арқылы білдірмей өтіп кетуге тиіс. Күзетшілердің сыртынан айналып өттеге болмайды. Егер күзетшілердің біреуі өтіп бара жатқанын сезіп қойса, оған қолын тигізеді, яғни ол ұсталып қалған болып есептеледі. Ұсталып қалған ойыншы өзін ұстаған ойыншымен орын ауыстырады. Қақпадан үш рет білдірмей ойыншыға жүлде беріледі.

Тәрбиеші: Ракмет балалар. Отан алдындағы әскери борыштарынды абыраймен аткарытындарыңа мен кәміл сенемін. Бәрінізге бақыт тілейміз! Отанымыз гүлдеп, егеменді еліміз көркейіп өссе берсін!

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

		<p>4. Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қымыл белсенділігі ҮІӨ тақырыбы: Спортпен шұғылданамыз!</p> <p>ҮІӨ мақсаты: Заттардың арасынан еңбектеп жүруді бекіту, қозғалыс кезінде дұрыс қалып пен бұлшық</p>	<p>4. Музыка- шығармашылық әрекет ҮІӨ тақырыбы: Біз мектепке барамыз.</p> <p>ҮІӨ мақсаты: Музыкалық ойын арқылы балаларды жылдамдыққа, ептілікке үйрету.</p>	<p>4. Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қымыл белсенділігі ҮІӨ тақырыбы: Секіртпе – супертренажер.</p> <p>ҮІӨ мақсаты: Қозғалыс ортасын байту арқылы балалардың даму, сауығуна жағдай жасау, жұмыс</p>
--	--	---	--	---

		<p>Еттердің сәйкес рефлекстерінің қалыптасуына ықпал ету. Терендікке секіруге, аяқты бүгіп секіріп түсуге, тепе-тендік сақтауға жаттығу.</p> <p>Дағды: Оң қол және сол қолмен алысқа лактыруға үйрету, колдарын алдымен төмөнқарай айналдырып, сосын артқа толық жазылғанша сермен лактыруға дағдыландыру.</p> <p>Күтілетін нәтиже:</p> <p>Жасайды: ырғакты гимнастика, оң қол және сол қолмен сермен лактыру, көзге арналған жаттығулар.</p> <p>Түсінеді: қолды айналдырып сермеу, секіріп түскенде тепе-тендік сақтау, қауіпсіздіктәртібі.</p> <p>Қолданады: үйде де қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру, залда алақан мен тізеге басып, енбектеп жүру, бастапқы қалыпқа дұрыс тұру («малдас құру»; өкшені толық басып отыру; тізерлеп тұру), 35 см биіктікten төменге секіру.</p> <p>Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану.</p> <p>Қолдану: «Жаттығуды бастадық – бұл бір! Алшақ – алшақ басайық – бұл екі! Тоқтама сен, кідірме – бұл уш! Күн күлімдеп тұр көкте! Тамаша! Улken боламын, құшті болам, ер болам! Тамаша!»</p> <p>Мәтін бойынша қымылдар жасайды. Негізгі жаттығуларды ойын түрінде орындау.</p> <p>Оң қол, сол қолмен лактыру. колдарын алдымен төмен қарай айналдырып, сосын артқа толық жазылғанша сермен плақтыру.</p> <p>Түсіну: Денені жұмырлап, алдыға қарай дөңгелеп, арқасына аунап түсу.</p> <p>Денені жұмырлау – отырып, тізесін біріктіріп, колдарын еденге, шынтақтарын денесінексызып,</p>	<p>Дағды: Музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру, бір дыбыста құрылған әуеннің бөліктерін дәл ыргағымен дербес орындауға дағдыландыру.</p> <p>Күтілетін нәтиже:</p> <p>Жасайды: өз беттерінше әнді таза айтып, қымылдарды ойдан шығарып жасайды.</p> <p>Түсінеді: музыкалық жанрларға тән белгілерді.</p> <p>Қолданады: үйренген дағдыларын іс жүзінде қолданады.</p> <p>Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану.</p> <p>Түсіну: <i>Музыкалық-ырғактық қымылдар</i>: «Гүлдер вальсі» (П. Чайковский, үнгаспада).</p> <p>Ұлдар қыздарды әдеппен биге шақырады. Бір қадам алға, бір қадам артқа орын ауыстыру, айналу, ұлдар отырып, қыздар ұлдарды айналады, би соңында ұлдар қыздарды орындарына отырғызып, өздері жаңына жайғасады.</p> <p>Білу: <i>Музыка тыңдау</i>: «Сәби қуанышы» (Е. Құсайынов).</p> <p>Музыка тыңдал, қандай көніл күйде орындалғанын, жылдамдығы қалай екенін сұрау.</p> <p>«Сендерге жақсы көніл сыйлады ма?» – деп сауал қою.</p> <p>Ән айттар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенде таза айтуға ұмтылу.</p> <p>Қолдану: <i>Билер</i>: Биді балалардың калауынша қайталау.</p> <p>Ойындар, хороводтар: «Кім мектепке тез жиналады».</p>	<p>тәртібін ұстану мен қарым-қатынаска түс білу қабілеттерінің қалыптасуынан көмектесу (топпен жұмыс, жүппен жұмыс).</p> <p>Дағды: Секіртпен айналып бір аяқпен секіргенде аяқтарын түсірмеуге, жерге аяқ басымен қонуғажаттығу. Секіртпелердің арасымен жүріп өткенде, секіртпен аттап өткенде арқаны тік ұстau дағдыларын бекіту.</p> <p>Күтілетін нәтиже:</p> <p>Жасайды: секіртпемен жұпта жаттығулар орындау, бетке массаж.</p> <p>Түсінеді: секіртпен түрлі қымыл-қозғалыстарды қолдана алу, секіртпенің астынан өтүгөсілін таңдаудың онын керілу бийктігіне қатысы, тиімді жол қолдану, аяқтың табан ортасымен итерліп қозғалу, оң жақ пен сол жаққа кезексекіруді.</p> <p>Қолданады: команда мен, жүппен жұмыс, заттардың арасымен заттардан аттап жүріп өту, бір аяқпен секіру, кез келген қымыл кезінде тепе-тендікті сақтай алу, заттың астынан өту үшін тиімді тәсілдерді таңдай білу дағдылары.</p> <p>Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану.</p> <p>Қолдану: Секіртпен аттап жүріп келе жатып, қолға арналған жаттығуларды орындау. Секіртпен аттап жүріп келе жатып, қолға арналған жаттығуларды орындауды. Аяқтарын 90° көтеріп, алдымен аяқ басымен басып, сосын толық табанға басады. Біркелкі, бір ырғакпен, колдарын еркін ұстап, дұрыс тыныс алуға тырысады. (4 баладан қатарға тұрып орындау).</p> <p>Түсіну: <i>Секірулдер</i>: ілгері жылжи отырып, бір аяқпен секіртпен айналып секіру. Аяғының басымен</p>
--	--	--	---	---

		<p>аркасын дөңгелету.</p> <p>Бастапқы қалыптан негізгі акробатикалық жаттығулар жасау.</p> <p>«Орындарыңмен ауысындар» қозғалыс ойындары Залды екіге бөлестіндей етіп, ортага арқан тәсселіп салынады. Эр команда залдың бір бөлігіне орналасады.</p> <p>«Жүгір!» деп белгі берілгенде, балалар өз бөлігінде шашырап жүргіреді.</p> <p>«Аудысамыз!» деп белгі берілгенде, екі топ ауысады. Қай топ бірінші болып толық ауысыптулгереді, сол топ женіске жетеді.</p> <p>Білу: Дыбыстарды айту арқылы тыныс алу жаттығуларын орындау.</p> <p>«А» дыбысы.</p> <p>Өкпіе, кенірдек, көмейдің жұмысын жақсартады. Дыбыстар нәтижесінде тыныс алутерендеп, оттегін қабылдау ұлғаяды.</p> <p>Тыныс алғанда шығарылатын ауаны ұлғайту үшін дауысты дыбыстарды мүмкіндігендесозу кажет. Мысалы: жіп тарқатылғанша созу.</p> <p>«М» дыбысы. Дыбысталуы митамырларына онтайлы әсер етеді. Психоэмоционалды күйзелістен шығарып, есте сақтау мен тыныштық сезімдерін жақсартады.</p>	<p>Балалардың жылдамдығын, ептілігін тексеру. Ойынға екі бала шығып, мектеп құралдарын біртіндеп портфельге жинаиды.</p> <p>Музыкалық аспапта ойнау: «Тамшылар» румын халық әні (өндеген Т. Попатенко).</p> <p>Шығарманы орындаپ, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды.</p> <p>Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.</p>	<p>Итеріліп секіру. Бірінің артынан бірі секіртпен айналып, бір аяқпен секіріп жүруге. Секіртпені басып кетпеуге, оған жақын жүруге, белгі бойынша секіртпені тез ала қоюга тырысады.</p> <p>Білу: Бетке массаж</p> <p>Максаты: беттегі белсенді нүктелерге әсер ете отырып, сұық тиодін алдын алу.</p> <p>Мандайларын, беттерін сипайды. Мұрын қанаттарын ортадан самайақарай сипайды. Терісін ақырындаң саусақ ұшымен тығыздап жатқандай басып, тұртқілейді.</p> <p>Мұрын кеңсірігін, қабағын саусақтарымен басады, сағат тілімен айналдырып сипайды (5-6 рет). Қастарын саусағымен басып, қалауынша сынады да, оларды шымшип, ортасынан шеткекарай түзетеді.</p>
--	--	--	--	--

4 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекеті

Ойын: «Әскери мамандықтар»

Максаты: Оқушыларға Ұлы Отанды сүюге, ерлік көрсеткен батырлардың бойындағы ержүректілік, отан сүйгіштік, ұлтжандылық қасиеттерін дәрінтеу. Отанын, елін қорғай білуге тәрбиелеу. Сөздік қорын молайту, іскерліктерін дамыту.

Ойын: «Әскери мамандықтар»

Мақсаты: Оқушыларға Ұлы Отанды сүюге, ерлік көрсеткен батырлардың бойындағы ержүректілік, отан сүйгіштік, ұлтжандылық қасиеттерін дәріптеу. Отанын, елін қорғай білуге тәрбиелеу. Сөздік қорын молайту, іскерліктерін дамыту.

Әдістемелік нұсқаулар: Мұғалім балаларға әскери мамандықтар туралы өлеңдер оқиды. Ол өлеңдерде айтылған мамандықтарды атауды және әскери кәсіптердің басқа атауларын еске түсіруді ұсынады.

Шекарашибы

Шекараны қорғау маңызды! Шекарашибылардың аты. Адал итпен олар Отанға батыл қызмет етеді.

С. Чертков

Ұшқыш

Ұшқыш ез ісін біледі, аспанда ұшақ жүргізеді. Ол батыл ұшып, жер үстінен ұшады.

С. Чертков

Тенізші

Тенізші кемеде жүзіп жүр, ол жерді аңсамайды. Ол желмен және толқынмен дос, өйткені теніз — оның туған үйі.

С. Чертков Эрі қарай мұғалім балаларға сөздерді — кәсіптердің аттарын буындарға бөлуді ұсынады. Мысалы: шекарашибы, барлаушы, тенізші, сарбаз, о-фи-цер.

Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс			<p>Саят ашу негіздері – коммуникативтік, танымдық әрекет (Аян, Арнұр, Ажар, Аяжан) осы балалармен жұмыс жүргізу. «Кәне, тауып көр» дидактикалық ойыны</p> <p>Мақсаты: Дыбыстық сұзба бойынша жұмыс жасату арқылы дыбыстық талдау дағдыларын дамыту.</p> <p>Алдын ала балаларға дыбыс, сөз, буын сұзбаларының үлгілері сұзылған карточкалар таратып береді.</p> <p>Мысалы: [р], -ба-, аққала, ар-, ор-, ка-, [е], [т], [к], та-, ен-, ар-, алма, сабақ, жана, дә-, мы-, мон-, [ғ], [ш], сөз, көз, бала, жа-, үс-, ші-, то-, ки-, [з], [и], са-, ша-, ет, елік, білезік, күнбағыс, ұр-, ын-, лек-, діз-, тик-, қыш-, дол, қол, бол, сал, мал, тау, қы-, тық-, ем-, ек-, іс-, -діз.</p>	<p>Көркем әдебиет - коммуникативтік, танымдық әрекет (Сұлтан, Нұрым) осы балалармен жұмыс жүргізу.</p> <p>Мақсаты: Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейnelілігін сезінуге, айналасымен жағымды карым-қатынас жасай білу дағдысын дамыту.</p>	<p>Коршаған ортамен таныстыру –коммуникативтік әрекет (Баланың отбасы және қоғам) (Каусар, Диар) осы балалармен жұмыс жүргізу.</p> <p>«Жануарлар несімен ерекшеленеді?» атты дидактикалық ойын ойнауга шақырады. Жануарлардың өздеріне тән белгілерін (айырмашылықтарын) атайды. Балалар соған қарап, оның қандай жануар екенін табады</p> <p>Мақсаты: Тірі нысанды суреттеу қабілетін, зейінін, есте сактау қабілетін дамыту және түсіну дағдыларын қалыптастыру.</p>
---	--	--	---	---	---

Сөйлеуді дамыту – коммуникативтік, танымдық әрекеттер, өзіне-өзі қызмет көрсету

Серуенге дайындық		Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
		Сәуір Серуен-Бақылау № 25	Сәуір Серуен-Бақылау № 26	Сәуір Серуен-Бақылау № 27

<p>аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай, ойын!»</p>	<p>Ашық аспан, күнді бақылау Мақсаты: күн энергиясының адамдар, өсімдіктер және жануарлар өміріне әсері туралы білімдерін бекіту. Бақылау барысы Тәрбиеші жұмбактар жасырады: Үлкен алтын табактан, Әлемге нұр таратқан. (күн) <i>Алауга оранып,</i> <i>Көкке өрлең шығады.</i> <i>Бір айналып оралып,</i> <i>Көкжесекке бұзгады.</i> (күн) Күн биікке көтерілген сайын, күн жылы ері ұзақ болады. Күннің жылуынан қар ериді, жер жылиды. Шөптөр өссе бастайды. Ағаштар бүршік жарады. *Табигатта тағы қандай өзгерістер болады? *Күн қай жақтан шығады? *Қай жаққа батады? *Жарқырап түрган күнге тұра қарауға бола ма? *Неге? Зерттеу қызметі Ағаш, пластмасса, металл заттарға қол тигізіп қаралу, қайсысын күн көп қызырады? Қандай заттар тез қызады, қоңыр түсті ме, әлде ашық түсті ме? Күннің көзіне ұзақ уақыт қандай заттың көмегімен қарауға болады? (қоңыр түсті әйнекпен) Еңбек Ойын алаңы айналасындағы жолдарды тазалауға аула тазалаушыға көмектесу.. <i>Мақсаты: үлкендерге көмектесуге деген ынталарын дамыту.</i> Қимылды ойын: «Күн мен тұн». <i>Мақсаты: күн мен тұннің айырмашылығы жайлы білімдерін тиянақтау, берілген</i></p>	<p>Жәндіктерді бақылау Мақсаты: «Жәндіктер» сөзінің мағынасы туралы түстінктерін тиянақтау; — Оларды тіршілік ету ерекшеліктеріне қарай салыстыра білуге үрету. Бақылау барысы <i>Тәрбиеші жұмбактар жасырады:</i> -Гұлдің нәрін жинаиды, Адамға бал сыйлайды. Еңбекорды аялайды, Еріншекті аямайды. Бұл не? (ара) -Қанды сорып сүліктей, Ізыңдан кеп шағады. Бұл қандай бүлік дой? (маса) -Ізыңдан ән салып, Жұп-жұқа қанаты. Тәттіге тамсанып, Қоқысқа қонады. Бұл не? (шыбын) -Құжынаган жұмыскер, Бірлескенде тым іскер. (құмырса) -Тор тоқуға шебер-ак, Бірақ киім тікпейді. Өнері де өнер-ак, Бірақ ісі бітпейді. (өрмекші) Тәрбиеші сұралқтары. ♦ Жұмбак жауаптарының шешуінде айтылғандарды бір сөзben нелер деп атайдыз? (жәндіктер) ♦ Тағы қандай жәндіктерді білесіндер? (көбелек, құрт т.б.) ♦ Қандай жәндік гүлдерді тозаңданырады? (аралар) ♦ Көткемде жәндіктер өмірінде қандай өзгерістер болады? (көткемде жұмыртқалардан личинкалар</p>	<p>Бақбақ гүлін бақылау Мақсаты: бақбақ гүлі туралы білімдерін тиянақтау (гүлдеудің алғашқы кезеңіне көніл аудару); — табигатты қорғау және сақтауға деген ынталары мен іскерліктерін калыптастыру; — емдік өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. Бақылау барысы Көркем сөз. <i>Аппақ, аппақ бақбақтар,</i> <i>Үлбірекен бақбақтар,</i> <i>Құдды киіз әк үйлер.</i> <i>Парашиюттен аумайды.</i> <i>Төнеді кеп жан-жақтан, Сәл-</i> <i>пәл самал жесел соқса,</i> <i>Тамашалап сәбілдер.</i> <i>Ақ ұлпалар заулайды.</i> <i>Кәдімгі бақбақ көктемнің тұңғышы.</i> <i>Халық оны «Жер күні»,</i> <i>«денсаулық әликсирі» деп атайды. Бақбақ көп жылдық шөптес өсімдік. Олар көбінесе үлкен жүргінші жол бойында, егістікте, шабындықта, жаңа тыңақ бастаған жерлерде өседі. Бақбақтың гүлді сабақтары жапырақсыз, ең ұшында бір ірі гүл табақшасы болады. Бақбақ басын күн қызына қарай бүрлады. Күн батқан кезде гүл жапырақтары жабылып қалады, ал, таңертең күн сәулесімен бірге ашылады. Бақбақ-тың гүл оралғысы екі қабат. Сәуір айынан қыр-күйек айына дейін гүлдейді. Гүл жарып болған кезде гүлдері ұлпа үлпілдек «парашиюттерге» ай-налады. Бақбақтың барлық белігі, әсіресе сабагы сүт</i></p>
--	--	--	---

		<p><i>белгі бойынша әрекет етуге баулу.</i></p> <p>Жаттығу ойыны: Орнында түрліп ұзындыққа секіру. <i>Мақсаты: секіре білудерін, күштері мен көз өлишемдерін дамыту.</i></p> <p>Жеке жұмыс:</p> <p>Жаңылтпаш айту:</p> <p>«Ала бұлт ақ па, Ақ бұлт ақ па? Ала бұлт ақ емес, Ақ бұлт ақ» «Анау арал кай арал, Қайынды арал, талды арал»</p> <p>Жұмбак:</p> <p><i>Етек-жесені жиналмай, Дауыл тұрса дым қалмай, Түйдектелін көшеді, Тоз-тоз болып өшиеді. (бұлт)</i></p>	<p>Есіп шығады)</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Жәндіктер қайда тіршілік етеді? (<i>бақтарда, агаштарда, су тогандарда т.б.</i>) ◆ Қандай жәндіктердің пайдасы бар? (<i>ара, жібек құрты, құмырсқа</i>). ◆ Қандай пайдалы жәндік орман, тоғайларды зиянды жәндіктерден қорғайды? (<i>құмырсқа</i>) ◆ Масаларды неге зиянды жәндік деп атайды? (олар әртүрлі ауруларды тасиды) ◆ Зерттеу жұмысы <p>Қанқызын тауып, оның атын атау. Құмырсқалар «соқпағын» табу, бақылау.</p> <p>Еңбек: Алаңды қоқыстардан тазалау.</p> <p><i>Мақсаты: үлкендерге көмек беруге, үлкендер еңбегін қадірлеуге тәрбиелеу.</i></p> <p>Қимылды ойын «Аюлар мен аралар».</p> <p><i>Мақсаты: кеңістіктегі жүкіру, ұстап алуға, ұстаптауға тырысу.</i></p> <p><i>Ептілікке, жылодамдыққа баулу.</i></p> <p>Жаттығу ойыны:</p> <p>Қимылдарын дамыту.</p> <p><i>Мақсаты: жүкіру техникаларын жақсарту.</i></p> <p>Халық болжасы: <i>күзде құмырсқа илеуі биік болса, қыс ұзак әрі қатты болады.</i></p>	<p>Сымаққа бай.</p> <p>Бақбақ дәрілік өсімдік. Дәрі жасау үшін бақбақтың тамырын, гүлін, жапырағын пайдаланады. Бақбақтан жасалған дәрілер тәбетті ашуға, ас корытуға, қан қысымын түсіруге, қатты ісіктерді басуға, ыстықты түсіруге тағы басқа көптеген ауруларды емдеуге пайдаланады. Бақбақты ең қажет дәрілік өсімдік ретінде сақтап, қорғау керек.</p> <p>Балаларға сұраптар.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Бақбақ гүлінің түрі қандай?? ◆ Ол жылдың қай мезгілінде әдемі болып көрінеді? ◆ Бақбақтың қандай лақап аттары бар? ◆ Бақбақты неге дәрілік өсімдік дейміз? <p>Зерттеу жұмыс: Бақбақтың сабағын кесіп, сұт сияқты сұйықты қаруа.</p> <p>Еңбек. Гүл егілген алаң айналасын тазалау.</p> <p><i>Мақсаты: Үлкендерге көмек беруге, үлкендер еңбегін бағалауга тәрбиелеу.</i></p> <p>Қимылды ойын «Өз гүлінді тап».</p> <p>Мақсаты:</p> <p>— түстерді айыра білуге, белгі бойынша әрекет етуге үйрету.</p> <p>Жаттығу ойыны. Қимылдарын дамыту</p> <p>Мақсаты:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Қимыл белсененділіктерін арттыру; Ұзындыққа секіруге жараттықтыру.
--	--	--	---	--

Балаларды үйге қайтару.

<p>«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.</p>		<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете берініз: жуыну, қолын сұрту, шешіну, өз бетімен тамактану, тамак ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлышы болуы шарт: шалбар не болмаса шортты замоксыз, белдеушесіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете берініз: жуыну, қолын сұрту, шешіну, өз бетімен тамактану, тамак ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлышы болуы шарт: шалбар не болмаса шортты замоксыз, белдеушесіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i> Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз- жақындарыңыз беріле берініз: адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейірімді болса мектепке келген кунинен бастап – ақ үйреніп кететіне сенініз.</p>
---	--	--	---	--

Мектепалды 0 «А» сыныбының тәрбиешісі: Капашова Ж.С.